

III. ZAGREBAČKI ENERGETSKI TJEDAN

*Grad Zagreb – Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj
Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
Hrvatska komora arhitekata*

Razvoj ne želimo zaustaviti, ali onečišćenje možemo!

ZAKLJUČCI

OKRUGLOG STOLA DANA HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA

U sklopu *Dana Hrvatske komore arhitekata* na *III. Zagrebačkom energetsom tjednu* prezentiran je i

NACRT PREPORUKA

*„Unaprjeđenje održive gradnje kroz sustav inovativnih mjera za postizanje kvalitete“, s 12. Forum-a on Eco-Innovation: Scaling-up Sustainable Construction, Through Value Chain Innovation, koji je održan 25.– 26.04.2012. god., u Westerkerku u Amstredamu, čiji su zaključci, zajedno s primjedbama delegata HKA-a, u cijelosti podržani i kao zaključci Okruglog stola Dana Hrvatske komore arhitekata, na III. Zagrebačkom energetsom tjednu.
Draft Recommendations:*

- 1) Europska komisija treba organizirati Okrugli stol o odgovornoj gradnji, koji okuplja sve interesne skupine sudionika, uključujući nevladine organizacije.
U roku od godine dana Okrugli stol će prezentirati Principe održive gradnje.**

Objašnjenje:

Suradnja na stvaranju graditeljskog sustava mjera za postizanje kvalitete – „value chain-a“, još je uvijek previše usmjerena na stvaranje ekonomske vrijednosti, a premalo na stvaranje vrijednosti drugih društvenih sudionika, isticanjem vlastitih potreba i izazova, uz istovremenu marginalizaciju ekoloških utjecaja na izgrađeni okoliš.

- 2) Lokalne i regionalne vlasti bi trebale organizirati Okrugle stolove o odgovornoj gradnji radi tumačenja i širenja Principa održive gradnje.**

Objašnjenje:

Velik dio sustava mjera za postizanje kvalitete - „value chain-a“, odnosi se na mala i srednja poduzeća, uključujući slobodna zanimanja. Mnogi njihovi klijenti su vlasnici kuća. Njima je potrebno stručno osposobljavanje i unaprjeđenje znanja, kako bi i za te strukture investitora osigurali pomoć u izgradnji i obnovi postojećih zgrada u smislu unaprjeđenja njihove održivosti.

3) Javna nabava se treba zasnivati na „procjeni životnog ciklusa“ zgrade.

Objašnjenje:

Primarna ulaganja u smislu troškova gradnje, često su jedini i odlučujući kriterij javne nabave, ne uzimajući u obzir društveni utjecaj zgrade, utjecaj njezinog budućeg korištenja, njezine adaptibilnosti i rušenja.

4) Proizvođači građevinskih materijala i instalacija trebaju informirati javnost o ekološkom i društvenom utjecaju proizvodnje i korištenja tih proizvoda.

Objašnjenje:

Pouzdana certificiranje, provedeno od strane nezavisnih stručnjaka, osigurava transparentnost u pogledu ekološkog i društvenog utjecaja proizvoda i pomaže tržištu u kvalitetnom i informiranom odabiru.

5) Lokalne vlasti i stambene korporacije, zajedno s korisnicima zgrada i drugim interesno povezanim sudionicima, trebaju razvijati strategiju za podizanje energetskih svojstava postojećih zgrada i domova, uz minimalan ekološki utjecaj.

Objašnjenje:

Velika većina kuća i zgrada koje će postojati 2050. god., već su izgrađene. Njihovo energetska unapređenje može smanjiti potrebu za energijom za 80 ili 90 %. Iako je povećanje cijena energije već snažan tržišni poticaj, Akcijski plan održive energije – kakav je stvoren Sporazumom gradonačelnika – može pomoći da se postigne ovaj cilj na ekološki i društveno prihvatljiv način.

6) Naručitelji i arhitekti trebaju razviti načine društvenog vrednovanja (ocjenjivanja) projekata od strane budućih korisnika, njihovih susjeda i dr.

Objašnjenje:

Održive zgrade su zgrade koje traju, a zgrade koje traju su vrlo cijenjene. Estetska vrijednost zgrade i način njezina uklapanja u fizički i socijalni okoliš, važan su aspekt održive gradnje.

7) Banke, osiguravajuća društva i druge financijske institucije trebaju razviti mehanizme koji će umanjiti rizike od ekoloških inovacija u graditeljskom sustavu mjera za postizanje kvalitete.

Objašnjenje:

Potencijalne koristi od ekoloških inovacija u graditeljstvu nisu u potpunosti realizirane, jer ulagači rizike smatraju prevelikima i drže se „provjerenih tehnologija“.

Fond poduzetničkog kapitala, kakav na primjer jamči Europska investicijska banka, mogao bi umanjiti rizik od eko-inovacija.

Izjava:

Ovaj nacrt preporuka zasniva se na doprinosu i komentarima sudionika koji su prijavljeni, pozvanih govornika i operativne skupine, te sljedećih osoba: Angelo Raffaele Consoli, Jacqueline Cramer, Henk Diepenmaat, Rein Eikelboom, Frank Faraday, Cuno van Geet, Chris Hamans, Josefina Lindblom, Thomas Lützkendorf, Antonio Paparella, Gaetan Siew.

Delegati Hrvatske komore arhitekata na 12. Forumu Eco-Innovation Action Plan (EcoAP) dali su svoje prijedloge za nadopunu Nacrta Preporuka, kako slijedi:

5) Lokalne vlasti i stambene korporacije, zajedno s korisnicima zgrada i drugim interesno povezanim sudionicima, trebaju razvijati strategiju za podizanje energetske svojstava postojećih zgrada i domova, uz minimalan ekološki utjecaj.

Objašnjenje:

Zatraženo je da se izraz **stambene korporacije / housing corporation**, zamijeni interesno neutralnom formulacijom: **stručnjacima u stanogradnji / housing professionals**, koja isključuje mogućnost postojanja interesa, kakav bi mogao biti prisutan u stambenim korporacijama.

8) Državne vlasti trebaju razvijati poticajne financijske mjere za unaprjeđenje eko-inovacija.

Objašnjenje:

Dio Preporuka Europske komisije ne daje čvršću garanciju uspjeha. Zato se predlaže uvođenje **financijskih poticaja**, za koje praksa pokazuje da vidno daju rezultate. U dijelu europskih zemalja država investitora oslobađa dijela davanja, kada investira u održivi razvoj, bez obzira radi li se o proizvodu, usluzi ili sl. Država je ta koja provjerava značenje i kvalitetu proizvoda čiji se proizvod / usluga potiče, a investitor iz takvih mjera prepoznaje i društveni interes i svoju izravnu financijsku korist. Npr. Danska već godinama provodi olakšice u obliku sniženja PDV-a, s 19, na 6 %, za proizvode i usluge u održivoj gradnji.

Sudionici Okruglog stola Dana Hrvatske komore arhitekata, nastavno na usvojeni Nacrt Preporuka, provedene diskusije i zaključke ovog skupa, zatražili su da se oni i dodatno nadopune aktivnostima bitnim za unaprjeđenje nacionalne politike za provedbu održivog razvoja:

- Borba za održivi razvoj borba je za kvalitetu, promjene navika i promišljenu primjenu inovacija i tehnoloških rješenja, prilagođenih specifičnostima konkretne situacije u čemu trebaju sudjelovati svi segmenti društva.
(Država bi trebala intenzivirati napore u besplatnoj edukaciji i informiranju svih sudionika održivog razvoja, stvoriti uvjete za provedbu zelene javne nabave i sl. aktivnosti);
- Država treba osigurati kreditiranje projekata održivog razvoja uz uvođenje poticajnih kamatnih stopa.
(sadašnje kamatne stope i dvostruko su veće nego, primjerice, kamate za kupnju automobila);

- Država treba osigurati snižavanje komunalnih, vodnih i dr. doprinosa za projekte održivog razvoja.
(kao dio poticajnih financijskih mjera za unaprjeđenje eko-inovacija).
- *Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja* treba izvršiti reviziju definicije „građevinske bruto površine“ u vezanim zakonskim i podzakonskim aktima, na način da se ista definira bez uračunavanja toplinske izolacije vanjskih zidova.

*Organizacijski odbor Dana Hrvatske komore arhitekata
III. Zagrebačkog energetskeg tjedna*

Napomena:

Pošto bude definiran finalni tekst *Preporuka Europske komisije* (još uvijek se nadopunjava primjedbama sudionika skupa u Amsterdamu), *Hrvatska komora arhitekata* će, zbog važnosti unaprjeđenja provedbe strategije održivog razvoja, o njemu informirati relevantne hrvatske institucije, kao i sudionike *Dana Hrvatske komore arhitekata*, održanog u sklopu *III. Zagrebačkog energetskeg tjedna*.